خط حزب‌الله ۲۴۰

نشریه جامعه مؤمن و انقلابی | هفته‌نامه خبری-تبیینی نمازهای جمعه، مساجد و هیئت‌های مذهبی | سال پنجم، شماره ۲۴۰ | هفته چهارم خرداد ۹۹ | KHAMENEI.IR

واکاوی خط حزب‌الله از مفهوم «تحول» در اندیشه آیت‌الله خامنه‌ای

نام دیگر انقلاب!

سخن هفته

محور اصلی بیانات مهم رهبر انقلاب در سالگرد رحلت امام خمینی(ره) «روحیه‌ی تحوّل خواهی و تحوّل انگیزی امام بزرگوار» بود. ایشان در این سخنرانی، به تفصیل درباره‌ی ابعاد تحوّل خواهی و تحوّل انگیزی امام سخن گفته و به حق، امام را «امام تحوّل» نامیدند. اما مفهوم تحوّل و تحوّل انگیزی، در بیانات رهبر انقلاب، دارای سابقه‌ای طولانی است. از جمله، در کتاب «طرح کلّی اندیشه‌ی اسلامی در قرآن» که حاصل سلسله جلسات قرآنی ایشان در سال ۱۳۵۳ (۴۶ سال پیش) است، به روشنی درباره‌ی نقش انبیاء الهی در ایجاد تحوّل و دگرگونی در جوامع سخن به میان آمده و پیروان راستین پیامبران به پی‌گیری اهداف تحوّلی انبیاء دعوت شده‌اند.

بعثت، نبوّت و دو تحوّل

در جلسه‌ی پانزدهم کتاب طرح کلّی، آیت‌الله خامنه‌ای با نفی تصوّر رایج از نبوّت که پیامبران را واعظان سر به زیری تلقّی می‌کند که برای مسأله‌گویی و موعظه‌گری به میان مردم می‌آیند، «نبوّت» را در آمیختنه با مفهوم «بعثت» معرفی کرده و می‌فرمایند: «در پیغمبری دو تحوّل و دگرگونی هست؛ بعثت و رستاخیز و انقلاب و تحوّل، اوّل در درون و ذات خود پیغمبر به وجود می‌آید. بعد، همین تحوّل و شور و انقلاب و رستاخیز به اجتماع می‌ریزد و به متن جامعه‌ی بشری منتقل می‌شود.» بعثت در اینجا دو درجه‌ی اوّل، به معنای ایجاد یک تحوّل عمیق در وجود و باطن خود پیامبر است. این دگرگونی عمیق، از پیامبر انسان دیگری می‌سازد؛ انسانی که بار و مسؤولیت و رسالت تازه‌ای بر دوش خود احساس می‌کند. پس از بعثت، انگیزش درونی و باطنی پیامبر، مسیر زندگی او را تغییر می‌دهد و به تلاش او رنگ و جهت دیگری می‌دهد. پس از این «تحوّل درونی»، همه‌ی جدّ و جهد پیامبر معطوف به ایجاد «تحوّل بیرونی» در جامعه می‌شود و او می‌کوشد «تا در جامعه و متن زندگی انسان‌ها رستاخیز و تحوّلی بنیادین پدید آورد.»

تقدّم تحوّل درونی بر تحوّل بیرونی

بنابراین در اندیشه‌ی آیت‌الله خامنه‌ای، «خودسازی» مقدّم بر «جامعه‌پردازی» و «تمدّن‌سازی» است. براین مبنا، اگرچه هدف نهایی پیامبر ایجاد تحوّل در جامعه است، امّا دست یابی به این هدف بلند مرتبه از رهگذر تحوّل باطنی امکان پذیر خواهد بود. این تحوّل درونی، همچنان که در باطن خود پیامبر به وجود می‌آید، باید در باطن پیروان پیامبر نیز ایجاد شود تا از آنها صفی استوار و به هم تنیده بسازد و آنها را آماده‌ی مبارزه با طاغوت نماید. پیامبر «از خودش عوض نمی‌شد، نمی‌توانست دنیا را عوض کند... پیغمبر، اوّل آتش به جان خودش زده شد؛ اوّل دل خودش متحوّل و منقلب شد؛ اوّل شور قیامت در باطن خودش به وجود آمد که توانست دنیا را به شور قیامت بکشاند.» و (این درسی است برای پیروان پیغمبر، تا بدانند که تا خودشان عوض نشوند، نمی‌توانند دنیا را عوض کنند.»

ابعاد حرکت تحوّلی پیامبران

اما رستاخیز اجتماعی پیامبران چه ابعادی را در بر می‌گیرد؟ از منظر رهبر انقلاب، تحوّلی که پیامبران به دنبال آن هستند، «مهم‌ترین، کلی‌ترین، بزرگ‌ترین، اوّلی‌ترین و اساسی‌ترین مسائل اجتماعی بشر» یعنی «نظام، حکومت، جامعه و تمدّن» را شامل می‌شود. از منظر ایشان، «پیامبر می‌آید تا جهانی را با قواره‌ای که اسلام پیشنهاد می‌کند بسازد. پیغمبر برای این مبعوث می‌شود تا شکل زندگی و نظام زندگی انسان‌ها را به صورتی که خدا می‌گوید درست کند.»

لذا انبیاء آمده‌اند که نظام و حکومت و جامعه و تمدّن بشری را از شکل جاهلی و طاغوتی به نظام و حکومت و جامعه و تمدّن الهی و توحیدی متحوّل و مبدّل کنند. چراکه به تعبیر ایشان، «(نظم اجتماعی جامعه‌ی توحیدی یک چیزی است مغایر و مباین و احیاناً متعارض و متضاد با جامعه‌ی توحیدی)».

تحوّل، نام دیگر انقلاب!

بر مبنای آنچه گذشت می‌توان گفت که از منظر رهبر انقلاب، (تحوّل) از نام دیگر «انقلاب» است. مأموریت پیامبران الهی، ایجاد یک رستاخیز عمیق و دگرگونی بنیادین در تمام شؤون حیات اجتماعی بشر است؛ و این، عبارت أخرای کلید واژه‌ی «انقلاب» است. به تعبیر ایشان در جلسه‌ی شانزدهم کتاب طرح کلّی، «(انقلاب یعنی یک تحوّل و یک دگرگونی عمیق بنیادین و از ریشه در یک اجتماع... انقلاب یعنی پایه‌ها و زیربناها و شالوده‌ها و قسمت‌های اصلی یک عمارت را تبدیل کنند به بنیان‌ها و پیکره‌ها و اندام‌های دیگر. این اسمش انقلاب است.)»؛ و انبیاء آمده‌اند تا چنین تحوّلی را در تمام ابعاد شکل و اندام و قواره‌ی اجتماعی زندگی انسان‌ها رقم بزنند.

بر اساس آنچه گفته شد، باید سخنرانی تلویزیونی رهبر انقلاب را یک بار دیگر، و این بار با فهم جدید و عمیق کلید واژه‌ی «تحوّل» مبتنی بر مبانی اندیشه‌ی اسلامی ایشان مطالعه کرد تا این حقیقت بیش از پیش روشن شود که از نظر ایشان «امام تحوّل» به چه معنا است. رهبر انقلاب، امام خمینی(ره) را مصداق تامّ انسان مؤمنی می‌دانند که به تعهّد و مسؤولیت ایمان به نبوّت پای بند است و پا جای پای انبیاء عظیم الشأن الهی گذاشته و همچون پیامبران، ابتدا از درون متحوّل شده و سپس روح تحوّل درونی را در کالبد بی‌جان یک ملّت دمیده و آنها را برای ایجاد یک تحوّل عمیق و دگرگونی بنیادین در هندسه‌ی اجتماعی وارد معرکه‌ی مبارزه با طاغوت و استکبار کرده است.

فهم عمیق مفهوم «تحوّل» از منظر رهبر انقلاب، به ما کمک می‌کند که بتوانیم به درک صحیحی از جایگاه و اهمیّت «انقلاب اسلامی» در استمرار «انقلاب پیامبران» دست یابیم و مواجهی تمدّنی جبهه‌ی تحوّل خواهان عالم با جبهه‌ی مستکبران مرتجع را به درستی تحلیل کنیم.●

شهید هفته

فقدان عنصری صادق برای جریان مقاومت | این شماره تقدیم می‌شود به روح مطهر مجاهد فقید حاج رمضان عبدالله و شهدای جهاد اسلامی فلسطین

درگذشت برادر مجاهد و مقاوم، آقای دکتر رمضان عبدالله را به ملت عزیز فلسطین و به همه‌ی مجاهدانی که دل در گرو مسأله‌ی فلسطین دارند و بخصوص به سازمان فداکار «جنبش جهاد اسلامی فلسطین» و نیز به خانواده‌ی آن فقید سعید تسلیت عرض می‌کنم. جریان مقاومت فلسطین عنصر بسیار صادق و ارزشمندی را از دست داد، امید وارم با هدایت و کمک الهی، تلاش‌های جهادی جانشینان شایسته‌ای که راه مجاهدانی چون فتحی شقاقی و رمضان عبدالله را دنبال می‌کنند، این ضایعه را جبران کند.●

تاریخ درگذشت: ۹۹/۳/۱۷ | مزار: اردوگاه یرموک در دمشق

کلام امام

این تحول‌ها به دست خداست

آن چیزی که برای من اعجاب‌آور است آن قضیه‌ی شکست طاغوت نیست؛ [بلکه] قضیه‌ی شکست شیطان است و تحول شما جوان‌ها به یک انسان‌های متعهد.● ۵۸/۹/۱۶ و این تحول به دست خداست. امکان نداشت که کسی بتواند یک نفر را اینطور متحول کند؛ از مرکز فحشا به مرکز عبادت و عرفان بیاورد، به مرکز جنگ با کفار بیاورد. اگر همه‌ی ما جمع می‌شدیم که ده نفر را یک هم‌چو قدرتی به آن بدهیم، هرگز ممکن نبود برای ما. این یک مسئله معنوی است که دست خداست، چنانچه همه چیز دست اوست.● ۶۴/۱۱/۲۲

تفسیر قرآن

خدا محبت امام را در دل مردم گذاشت

امام بزرگوار ما هر روز گوئی زنده‌تر می‌شود؛ در فضای جامعه‌ی ما و در فضای بین‌الملل اسلامی، روزبه‌روز امام بزرگوار برجسته‌تر و فکر او و راه او فهمیده‌تر و ملموس‌تر می‌شود. آن چیزی که این دوام را، این استمرار وجود را، این برکات را پدید آورده است، چیست؟ آن، ایمان مخلصانه و عمل صادقانه است. امام بزرگوار ما مصداق این آیه‌ی شریفه بود که «اِنَّ الَّذینَ امَنوا و عَمِلوا الصّالِحاتِ سیَجعَل لهم الرَّحمن وِدًّا»(سوره‌ی مریم/۹۶)؛ هدف او، هدف الهی؛ رفتار او، رفتار ایمانی؛ و عمل او، عمل صالح. این است که در فضای ذهنیت جامعه‌ی اسلامی، برای چنین موجودی می‌ماند و میرائی ندارد؛ مثل سلسله‌ی انبیاء الهی و اولیاء الهی که جسمشان از مردم غایب شد، اما حقیقتشان و هویتشان زنده است.● ۸۶/۳/۱۴

خاطره رهبری

امام در مقابل واقعیّت‌ها چشم خود را نبست، امّا کوتاه هم نیامد

امام بزرگوار، در مقابل واقعیّتها چشم خود را نبست، امّا کوتاه هم نیامد، راهبرد را فراموش نکرد... در قبال شرارت‌های قدرت مستکبر و مداخله‌گر آمریکا هیچ تقیّه‌ای و ملاحظه‌ای نکرد؛ اینکه آمریکا شیطان بزرگ است، این حرف امام است. اینکه حمله‌ی جوانان مسلمان و دانشجویان مسلمان به سفارت آمریکا و تصرّف ابزارها و مدارک جاسوسی آنها را امام انقلاب دوّمی دانست که شاید از انقلاب اوّل مهم‌تر است، این حرف امام است... در قضیّه‌ی جنگ، اینکه فرمود: جنگ تا رفع فتنه، این حرف امام است؛ دیگران میگفتند جنگ جنگ تا پیروزی، امام فرمود جنگ تا رفع فتنه. این ایستادگیها بود که پایه‌ی این نظام را مستحکم کرد.● ۹۲/۶/۱۴

عکس نوشت

در حاشیه حضور رهبر انقلاب در جمع رزمندگان لشکر ۲۷ محمد رسول‌الله(ص) و سخنرانی معروف عوام و خواص، ۲۰ خرداد ۷۵

99

اطلاع نگاشت

اول: تحوّل خواهی لزوماً به معنای اعتراض نیست

تحوّل‌خواهی لزوماً به معنای اعتراض نیست بلکه به معنای این است: گرایش مستمر به بهتر شدن، تحوّل‌خواهی این است؛ یعنی اکتفا نکردن به داشته‌های موجود، البتّه ممکن است منشأ مواردی، اعتراض به وضع موجود باشد امّا همیشه این جور نیست. در موارد زیادی تحوّل به معنای این است که ما به آنچه داریم، به داشته‌هایمان اکتفا نمی‌کنیم، یک قدمی بالاتر، یک مرحله‌ای جلوتر را دنبال می‌کنیم... می‌خواهم عرض بکنم در آنجاهایی هم که ما تحوّل مثبت ایجاد کرده‌ایم -مثلاً فرض کنید در مقوله‌ی علم- دیگر کسی نگوید که خب ما دیگر تحوّل کرده‌ایم و احتیاجی نیست؛ نه، ما به آنچه داریم نباید قانع باشیم.

دوم: خطری که انقلابی‌ها را تبدیل به فسیل می‌کند!

تحوّل صحیح احتیاج دارد به پشتوانه‌ی فکری؛ یعنی هر حرکت بی‌پشتوانه‌ی فکری را نمی‌شود تحوّل دانست. بعضی از حرکت‌های سبُک و سطحی را نمی‌شود به حساب تحوّل گذاشت؛ تحوّل پشتوانه‌ی فکری [می‌خواهد]... اگر چنانچه یک چنین پشتوانه‌ی فکری‌ای وجود نداشته باشد، این تحوّل انسان، غلط خواهد بود و احتمالاً انسان قدم را نابجا برمی‌دارد، بعد هم درست پافشاری نمی‌کند... ما در انقلاب خودمان داشتیم کسانی را که این‌ها افراد انقلابی و علاقه‌مند بودند، منتها چون پایه‌های فکری‌شان پایه‌های محکمی نبود... بعد از اینکه میتی گذشت و از سنین جوانی مثلاً یک مقداری عبور کردند، تبدیل شدند به همان فسیل‌هایی که اصلاً انقلاب علیه آن فسیل‌ها بود.

سوم: تحول را نباید با استحاله فکری اشتباه گرفت

تحوّل را [هم] نبایستی با استحاله‌ی فکری اشتباه گرفت. اندکی قبل از حکومت پهلوی و بعد، شیئتش در دوران حکومت پهلوی، چیزی به نام تجدّد وارد کشور شد، که این را به عنوان یک تحوّلی در زندگی ملّت ایران به حساب می‌آوردند؛ این تحوّل نبود، این استحاله‌ی ملّت ایران بود، هویّت ملّت ایران را از او سلب کردن بود... تحوّل باید رو به جلو باشد، این رو به عقب رفتن بود. ملّت‌ها اگر چنانچه هویّت خودشان را از دست بدهند، داشته‌های معنوی خودشان را از دست بدهند، در واقع یک مرگ تمدّنی برای آن‌ها به حساب می‌آید.

چهارم: تحوّل یک حادثه‌ی دفعی نیست

تحوّل لزوماً یک حادثه‌ی دفعی نیست؛ گاهی تحوّل تدریجاً انجام می‌گیرد؛ بی‌صبری نباید کرد. اگر چنانچه هدف‌گیری و نشان‌گیری درست انجام گرفته باشد و حرکت به معنای واقعی اتّفاق بیفتد، اگر چنانچه به هدفِ تحوّل هم دیر برسیم ایرادی ندارد؛ عمده این است که راه را برویم، حرکت را انجام بدهیم، و بی‌صبری نباید کرد؛ اینکه تصوّر کنیم که بایستی حتماً دفعتاً یک کاری انجام بگیرد، نه، این جوری نیست.

ششم: شرط مهم برای ایجاد تحوّل

یک شرط مهم برای ایجاد تحوّل، نترسیدن از دشمن و دشمنی‌ها است... بالاخره هر اقدام مثبتی، هر کار مهمّی ممکن است یک عدّه‌ای مخالف داشته باشد؛ مخالف، مخالفت می‌کند. امروز با حضور فضای مجازی، نوع مخالفت‌ها هم غالباً از نوع برخورد کننده و تیزو آزار دهنده است؛ اگر چنانچه یک حرکت مهمّ صحیح متقن محاسبه شده‌ای انجام می‌گیرد، باید ملاحظه‌ی این‌ها را نکنند. ملاحظه‌ی دشمن خارجی را هم نباید بکنند؛ هرگونه حرکتی را که در کشور به سمت صلاح انجام بگیرد، یک جبهه‌ی وسیعی از دشمن وجود دارد که این‌ها نشسته‌اند دارند دائم فکر می‌کنند که ضربه بزنند... و به نظر من راهش هم این است که نیروهای جوان حضور داشته باشند؛ آن که ملاحظه نمی‌کند و نمی‌ترسد و بدون ملاحظه حرکت می‌کند نیروی جوان است.

---

۶ نکته مهم رهبر انقلاب درباره تحول خواهی

خطری که انقلابی‌ها را تبدیل به فسیل می‌کند!

رهبر انقلاب موضوع اصلی سخنرانی خود در مراسم سالگرد ارتحال امام خمینی(ره) که از مهم‌ترین موضع‌گیری‌ها و بیانات سالانه‌ی ایشان به حساب می‌آید - را به مسأله‌ی «تحول خواهی» و تحول‌گرایی اختصاص دادند. ایشان علاوه بر تبیین ابعاد تحول خواهی در سیره‌ی بنیانگذار کبیر انقلاب اسلامی، ملاحظات، الزامات و نکات کلیدی‌ای را در این زمینه مطرح کردند که نشریه خط حزب‌الله، به مرور این بخش از بیانات رهبر انقلاب می‌پردازد.

روایت پیشرفت

واردات پزشک از هند!

یک روزی بود که از شهرهای بزرگ که خارج می‌شدیم، پزشک ایرانی کم بود. بنده خودم در زاهدان، در ایرانشهر بودم، دکترهایی که آنجا بودند هندی بودند، بنده خودم [پیش آنها] رفتم؛ البتّه به هم نبودند، امّا به لحاظ اینکه کشور احتیاج به دکتر بیرون داشت. همان اوایل انقلاب برای بیماری‌های قلبی نوبت هشت ساله، نه ساله، ده ساله می‌دادند، یعنی بیمار قلبی مراجعه میکرد به بیمارستان، نوبت عمل جرّاحی او ده سال بعد بود و تا آن وقت غالباً میمردند! این جوری بودیم؛ امروز در شهرهای دوردست دکترهای متخصّص عمل‌های قلبِ باز انجام می‌دهند. این پیشرفت‌ها، پیشرفت‌های واقعی است.● ۹۷/۳/۲۰

درس اخلاق

برای دستیابی به مقاصد دنیوی هم تقویت ایمان لازم است

ما اگر خواهیم در مقاصد دنیوی هم پیروز بشویم، بایستی ایمان خودمان را، اعتقاد خودمان را، عمل خودمان را، برای آن سوی مرز مردن تقویت کنیم. امیرالمؤمنین می‌فرماید من می‌خواهم مردم را به بهشت برسانم؛ این وظیفه‌ی ما است. نهی از منکر باید بکنیم، امر به معروف باید بکنیم، وسائل عمل خیر و حسنات را در کشور فراهم کنیم، وسائل شرور و آفات را از دسترس‌ها بر داریم؛ این وظائف مسئولین حکومت است.● ۹۳/۲/۲۲

خانواده ایرانی

یک خبر دهشتناک!

در زمینه‌ی مسائل خانواده به معنای واقعی کلمه باید تحوّل ایجاد کنیم. امروز خبرها و گزارش‌های متقن به ما می‌گوید که کشور ما به سرعت به سمت پیری دارد پیش می‌رود؛ این خبر خیلی دهشتناکی است. خبر بدی است؛ از جمله‌ی چیزهایی است که آثار آن در وقتی ظاهر خواهد شد که هیچ‌گونه علاجی برایش متصوّر نیست؛ خب اینها را با تحوّل بایست انجام داد، در این زمینه‌ها باید تحوّل انجام بگیرد.● ۹۹/۳/۱۴

رانندە می‌فهمید، پیش‌نماز شهر نمی‌فهمید!

در دوران پیش از پیروزی انقلاب، بنده در ایرانشهر تبعید بودم. در یکی از شهرهای همجوار، چند نفر آشنا داشتیم که یکی از آنها راننده بود، یکی شغل آزاد داشت... به حسب ظاهر، به آنها «عامی» اطلاق می‌شد. با این حال جزو «خواص» بودند. روحانی شهرشان هم آدم خوبی بود؛ منتها جزو «عوام» بود. ملاحظه می‌کنید! راننده‌ی کمپرسی جزو «خواص»، ولی روحانی و پیشنماز محترم جزو «عوام»! مثلاً آن روحانی می‌گفت: «چرا وقتی اسم پیغمبر می‌آید یک صلوات می‌فرستید، ولی اسم «آقا» که می‌آید، سه صلوات می‌فرستید؟!» راننده به او جواب می‌داد: «روزی که دیگر مبارزه‌ای نداشته باشیم... انقلاب پیروز شود؛ ما نه تنها سه صلوات، که یک صلوات هم نمی‌فرستیم! امروز این سه صلوات، مبارزه است!» راننده می‌فهمید، روحانی نمی‌فهمید!● ۷۵/۳/ ۲۰

اصول عدالت‌خواهی

عدالتخواهی بدون پشتوانه فکری ممکن نیست

تحوّل پشتوانه‌ی فکری [میخواهد]. فرض کنید یکی از مسائلی که امروز باید حتماً تحوّل در آن به وجود بیاید، مسئله‌ی عدالت است. در زمینه‌ی عدالت باید تحوّل ایجاد کنیم و این باید متّکی باشد به یک مبنای فکری که اندیشه‌ی متقن و شکل یافته‌ی ما در زمینه‌ی عدالت چیست؛ آن وقت بر اساس آن برویم سراغ تحوّل؛ یعنی این پشتوانه‌ی فکری یکی از چیزهائی لازم است که از دارایی‌های معنوی ما است؛ یعنی ما بایستی از دارایی‌های معنوی‌مان در این زمینه استفاده کنیم که عبارت است از احکام اسلام و مقرّرات اسلامی و آیات کریمه‌ی قرآن و کلمات اهل بیت (علیهم السلام)... اگر چنانچه یک چنین پشتوانه‌ی فکری‌ای وجود نداشته باشد، این تحوّل انسان، غلط خواهد بود و احتمالاً انسان قدم را نابجا برمی‌دارد.● ۹۹/۳/۱۴

حزب‌الله این است

اگر خودسازی کنید از لغزشگاه‌ها عبور خواهید کرد

توصیه‌ی من به شما جوان‌های عزیز، مسئله‌ی خودسازی است؛ خودسازی خیلی مهم است؛ هم در ابعاد فردی، هم در ابعاد جمعی. هم شخص خود شما باید خودسازی کنید، هم جمعتان باید به عنوان یک جمع خودسازی کنید... این کمک میکند به شما که از لغزشگاه‌ها راحت و، بسلامت عبور کنید... لغزشگاه‌های زیادی سر راه ما وجود دارد، بخصوص برای فعالان مسائل اجتماعی؛ لذا اینها بیشتر به خودسازی احتیاج دارند و نیاز دارند که بُنیه‌ی روحی و معنوی خودشان را قوی کنند.● ۹۹/۲/۲۸

نشریه جامعه مؤمن و انقلابی | صاحب‌امتیاز: مؤسسه پژوهشی فرهنگی انقلاب اسلامی (دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای) | ارتباط با خط حزب‌الله: پیامک: ۱۰۰۰۱۰۷۸، ایتا: eitaa.com/khattehezbollah، گپ: Gap.im/KhatteHezbollah، یادونگار: ۶۶۹۷۷۳۷۸-۰۲۱، بله: ble.im/khattehezbollah، سروش: Sapp.ir/KhatteHezbollah